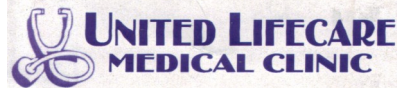

ሰላም

“We must be the change we wish to see.” Gandhi

AMANUEL M. ABREHA, M.D.
DIPLOMAT OF INTERNAL MEDICINE

175 GREENS RD STE. "C"
HOUSTON, TX 77060
281.873.8100
HUNGUNA@YAHOO.COM

4315 LOCK WOOD STE. # 8
HOUSTON, TX 77026
832.331.8450

ኣብ ኣማኑኤል ናይ ኤርትራውያን ቤተ ክርስትያን ሓድሽ ዓመት ተኸቢሩ

ኣስታት 200 ዝኾኑ ቈልዑን ዓበይትን፡ ሓደስትን ነባራትን ኣባላት ናይ ኣማኑኤል ቤተ-ክርስትያን፡ ንሓድሽ ዓመት፡ 2010 ብኸብ ዝበለ ጽንብል ተቐቢሎማ።

ኣብቲ ብሓሙስ ምሸት 31 ታሕሳስ 2009 ዓ.ም.ፈ. ዘኸበርዎ ጽንብል፡ እቶም ኣመንቲ ብዝተፈላለዩ ባህላዊ መግቢ፡ መንፈሳዊ መዝሙር፡ ኣምልኽ፡ ቃል ኣምላኽን፡ ከምኡውን ዕደላ ጥቕሲን ተኻይዱ ኔሩ።

ኣብቲ ምሸት ቃል ኣምላኽ ዘካፈለ ኣገልጋሊን ዘማሪን ዳኒኤል ተስፋይ፡ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ መዝሙር ዳዊት ምዕራፍ 66 ዘሎ ቃል ብምጥቃስ፡ እግዚአብሔር ኣምላኽ፡ ንህዝቢ ኣምላኽ ካብ ዘለዎም ጸበባን መርበብን ብዝተፈላለዩ መንገዲ፡ ከም ብሩር ከሌሊ ናብ ራህዋ የሳግሮ ከምዘሎ፡ ሰቢኹ።

ዳኒኤል፡ ኣብቲ ብመዝሙርን ብኣብነትን ኣሰንዩ ዘቐረበ ስብከት፡ ብዙሓት ኣመንቲ፡ እየሱስ ክርስቶስ ኣብ ሂወቶምን ቤተ-ሰባምን ዝገበረሎም ተኣምራት ገጸም ብናይ ሓገስ ንብዓት እንዳ ተሓጽቦ ሓደ ብሓደ ንተሳተፍቲ መስኪሮም።

መጽሐፍ መዝሙር ምዕራፍ 66፡ “ዎ ኣምላኽ ዝገበሮ ንዑ ረአዩ፡... ንባሕሪ ንቐጽ ምድሪ ግይሩ ለወጦ። ንወሓዚ ብኣእጋሮም ሰገርዎ፡...ከም ዝኾነላዕ ብሩር ከላዕካና፡ ናብ መርበብ ኣእቶኻና፡ ኣብ ሕቄና ከቢድ ጸር ኣጸርካና፡ ብልዕሊ ርእሰና ሰባት ኣሳገርካ፡ ብማይን ሓውን ሓለፍና ንሰኻ ግና

ሕቐኡ ሂሳና ዘሎ ፓስተር ገመድህን፡ ብጸጋም ጌታር ዝኖርም ዘሎ ዘማሪ ዳኒኤል ተስፋይ፡ ህጻውንትን ዓበይትን፡ ዓመት 2010 ከትሓቲ ደቂይቕ እንዳ ቈጸሩን እንከለዉ.

ናብ ርህዋ ኣውጸእካና፡ ሽዑ ብኡኡ ተሓገስና...” ዝብል መልእኽቲ ይርከቦ።

ኣብዚ እዋን እዚ፡ ብዙሓት ኤርትራውያን፡ ተገዶዶም ካብ ሃገሮም ናብ ዝተፈላለዩ ክፍላተ ዓለም ይስደዱ ከምዘለዉ ይፍለጥ እዩ። ብዝተፈላለዩ መንገዲ ኣቢሎም፡ ናብ ኣሜሪካ ብፍላይ ከኣ ናብ ህይወትን

ዝኣተዉ ዘለዉ ቍጽሪ ኤርትራውያን ካብ ግዜ ናብ ግዜ እንዳበርከተ ይኸይድ ኣሎ። ኣብታ ምሸት ኣብ ኣማኑኤል ናይ ኤርትራውያን ቤተ-ክርስትያን ጥራይ፡ 19 ንመፈለምታ እዋን፡ 7 ንኻልኣይ ግዚኣም ሓድሽ ክኸብሩ እንከለዉ፡ 7 ካለኣት ከኣ ኣብዚ ዓመት እዚ ናይ መንበሪ ፍቓድ ከምዝረኽቡ ተፈሊጡ።

“ህዝቢ ኤርትራ ብሓቂ ምስ ነፍሱ ክተዓረቕ ኣለዎ” ፕሮፌሰር ዶ/ር ፍስሓጽዮን መንግስቱ

ናይ ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ውሳኔ፡ ኣብ ተግባር ክውዕልን ውጽኢት ክህልዎን እንተ ከይኑ፡ ሃገራት ዓለም፡ ነቲ ተባሂሉ ዘሎ ውሳኔ ምስ ዘተግብርኦ እዩ፡ ክብሉ ናይ ሕጊ ፕሮፌሰር ዶ/ር ፍስሓጽዮን መንግስቱ ሓቢሮም።

ፕሮፌሰር ፍስሓጽዮን፡ ነዚ ዝሓበሩ፡ ባይቶ ጸጥታ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝወሰኖ እገዳ፡ ኣመልኪቶም ንጋዜጣ ሰላም ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ ኢዩ። ንሶም ከምዚ ክብሉ እንከለዉ፡ ኤርትራ ብኻልእ መንገዲ ማለት፡ ብጐረባብቲ ሃገራት፡

ብፍላይ ብሱዳን፡ ሊብያን ግብጽን ኣጽዋር ከተእቱ ትኽእል እያ ዝብል፡ ካብ ዘልዎም ስግኣት እዮም።

ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት፡ ኤርትራ፡ ንተቓዋምቲ ግዚያዊ መንግስቲ ሶማሊያ ብምሕጋዝ፡ ምስ ጁቡቲ ዘልዋ ናይ ዶብ ምስሕሓብ ንኸይትፈትሖ ብምሕንጋዳ እዩ፤ ነቲ ውሳኔ ኣመሓላፊ። ፕሮፌሰር ፍስሓጽዮን ግና፡ እቲ ቀንዲ ሕቶ፡ ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት እንታይ ወሲኑ ዘይኮነስ፡ ህዝቢ ኤርትራ እንታይ ይገብር ኣሎ ንዝብል ሕቶ ከምለስ ኣለዎ ኢሎም።

“ህዝቢ ተሓባቢሩ ነቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ መንግስቲ ክልውጦ ይግባእ። ነዚ ንምትግባር ህዝቢ ኤርትራ ብሓቂ፡ መጀመርታ ምስ ነፍሱ፡ ድሓር ድማ፡ ምስ ጐረባብቱን ዓለምን ክተዓረቕ ኣለዎ።” ድማ ኢሎም ፕሮፌሰር ፍስሓጽዮን።

ፕሮፌሰር ፍስሓጽዮን መንግስቱ ኣብ መወዳእታ፡ ብፍላይ እቲ ናይ ህዝብን ሃገርን ተረካቢ ዝኾነ፡ መንእሰይ ወለዶ፡ ሓልፍነቱ ክዋጸእ ከምዘለዎ ኣዘኻኸሮም።

“አብ ዓዲ አሜሪካ ክንማሃር ጥራይ ኢዩ ዘሎና”

ካልኣይን ናይ መወዳእታን ክፋል

ዶ/ር ግርማይ ካሕሳይ

ሰላም፡ መወዳታዊ ሂወትካ ብኸመይ ተሰላስሎ?

ግርማይ፡ ከም ማንም ሰብ፡ አብ ዓለም ክትነብር ክትሰርሕ ወይ ክትማሃር አሎካ። ንጉህ ሰሙናዊ ወይ ወርሓዊ መደባት አሎኒ። አብዚ ሕጂ ዘለኸም እዋን፡ ኢንተርኔት ከፊተ ስራሕ ንኸደሊ ጥርፃናት ክጽሕፍ ይውዕል። ምንባብ ስለ ዝፈኑ ፖለቲካ ሕጊን ታሪኽን ማሕበራዊ ጉዳያትን ኣትኩረ ከንብብ ይውዕል። አብ መዓልቲ ዳርጋ 12 ሰዓታት ብንባብ ኢዩ ዘሕልፎ። መጽሐፍ ከፊተ እንዳንበብኹ ኢዩ ዝድቅስ።

ሰላም፡ ዓይነ ስወር ብሙኻንካ ዘንገፋኻ ፍሉያት ጸገማት ኣለዉ ዶ?

ግርማይ፡ ግርማይ፡ እወ። ብዙሓት ጸገማት ኣለዉ።

ሰላም፡ እንታይ ኢዮም?

ግርማይ፡ ከመይ ኢልካ ክትገልጽም ብዙሓት ኢዮም። አብ ሳልሳይ ዓለም ቀረብ የለን። ከምኡ ብሙኻኑ እቶም መምሃራን ኣይክታተሉኻን ኢዮም። ንሰኻ ከኣ እንዳ ደኸምካ ትኸይድ። ንኣብነት ናይ ትምህርቲ ብፊል ኣይዝበረናን። ስለዚ እቲ መብዛሕትኡ መምህር ብዝህበ ሓጽርቲ መዘከርታታት ክንጽሕፎ ንግደድ ኔርና። ድሓር አብ ካልኣይ ደረጃ ምስ በጻሕና ስእነት መጽሕፍቲ ድሕሪት ክመልሰና ስለ ዝጀመረ፡ ባዕልና መጽሕፍቲ ክንጽሕ ጀመርና። ሓደ ርእዩ ዘንብበልና ሰብ ኣምጺኦመልና። ንሱ ምስ ኣርኣየና ናይ 9 ክፍሊ መጽሕፍቲ ዘይንጽሕፍ ኢልና። ሓደ ሰብ ሓንቲ መጽሕፍ ከም ዝጽሕፍ ኔርና። ዝጽሓፍናዮ መጽሕፍቲ ዳርጋ ከምቲ መምህር ንፈልጦ ኔርና። እዚ ማትሪክ ክንሓልፍ ሓጊዞና።

ሰላም፡ ገለ ገለ ሰባት፡ ዓይነ-ስወራን ብትምህርቲ ንፋዓት ኢዮም ክብሉ ይስምዑ ኢዮም?

ግርማይ፡ ሰባት ኩለሳዕ አብ ክልተ ኢዮም ዝምድቡና። ወይ ኣዚዩ ንፋዕ ወይ ኣዚዩ ሕማቕ ኢዮም ዝግምቱኻ። ስለዚ እቲ ኣዚዩ ንፋዕ ዝግምትዎ ንሱ ይጥቀም ኢዩ። እቲ ማእከላይ ግና ብጣዕሚ ኢዩ ዝጽገም።

ሰላም፡ ግን፡ ከምኡ ዲኹም ከ?

ግርማይ፡ ንሕና ልክዕ ከምቲ ካላእ ሰብ ኢና። ድኸምን ሓያልን ጉኒ አሎና። ከምቲ ካላእ ሰብ ጽቡቕን ሕማቕን ባህርያት ኣለዉና።

ሰላም፡ አብ ሃገርና ክንደይ ዝኹኑ ዓይነ ስወራን ኣለዉ?

ግርማይ፡ አብ ሃገርና ክሳብ 12 ሺሕ ዝኹኑ ዓይነ ስወራን ኣለዉ ተባሂሎም ይግመቱ። 3 ሺሕ ዝኹኑ አብ ስራሕ ዓለም ዝተዋፈሩ ኢዮም። እቶም 9 ሺሕ ድማ፡ ልዕሊ 50 ዝዕድሚኦም፡ ብዕድመ ዝዓወሩ ኢዮም። ዛጊት ናይ ቁልዑ ጸብጸብ የለን።

ሰላም፡ ቀንዲ ጸገም አብ ሃገርና ዘለዉ ዓይነ-ስወራን እንታይ ኢዩ ትብል? እንታይ ክግበር ኣለዎ ኹ ትብል?

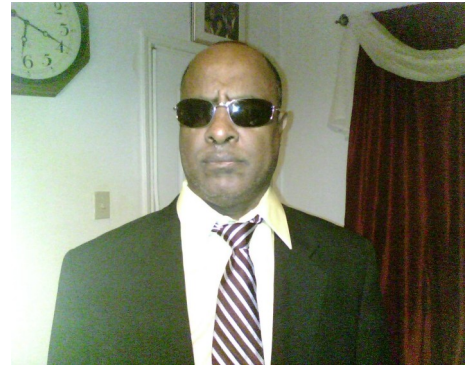
ግርማይ፡ ነቶም፡ ብዘተፈላለዩ ምኽንያት ናይ ትምህርቲ ዕድል ዝሓለፎም ዓይነ ስወራን፡ ሂወቶም ንምምሕያሽ ዝግበር ናይ ትምህርትን ተሃድሶኣዊ ጸዕሪ የለን። ንኣብነት ነቶም ካለኣት ናይ ማህይምን፡ ትምህርቲ ክሕሰበሎም እንክሎ፡ ንዓይነ-ስወራን ዝሕሰብ ነገር የለን። ናይ ደርሆ ምርባሕ፡ ናይ ማእለማ፡ ናይ መዚቃ ስልጠናታት ተጀሚሩ ኔሩ። ግን ዕዉት ኣይኹንን። ሓደ እቲ ስልጠና ቀጻሊ ኣይኹንን። እቲ ጉዳይ ተግምገሞ ምምሕያሽ ኣይተገብረሉን። ካላእ ናይ ምምሕዳር ጉድለት ኣሎ። ምኽንያቱ እቲ ናይ ዓይነ-ስወራን ምምሕዳር ቦቶም ዘይተማህሩ ተባሂቱ ኣሎ።

ክቐየር ዘለዎ ኣተሓሳስባውን ኣሎ። እዚ ናይ ዓይነ-ስወራን ቍጠባዊ ኣተሓሳስባ፡ ብናይ ወጻኢ ሓገዝ ጥራይ ክምወል ዘይከኣሎ፡ እቲ ዓይነ ስወር ልክዕ ከምቲ ካላእ ዜጋ፡ ካብቲ ሃገራዊ ቍጠባ ብጽሒቱ ባጀት ተሰሊዕሉ ናይ ትምህርቲ ስራሕን ስልጠናን ዕድል ክረክብ ኣለዎ። ፖሊሲ ባጀትን ዝከታተል ኣካል ክምደበሉ ይግባእ ኢዩ።

ካላእ ጸገም ዘሎ፡ ኣሰላም ዓይነ-ስወራን ኣይማሃሩን ኢዮም ዘለዉ። ክስራሓሉ ዘለዎ ጉዳይ ኢዩ። ካላእ ንዓብይቲ ዓይነ-ስወራን፡ ናይ ጥርታ ስርዓት ክዝርጋሕ፡ ኣድላዩ ኢዩ። ናይ ኣነባብራ ስልጠና፡ ካላእይ ብቴፕ ወይ ብሲዲ መጽሕፍቲን ካላእ ሓበሬታን ቀረጽካ ግዚኦም ከም ዘሕልፉን ከም ዝማሃሩን ምግባር። ካብዚ ዝተፈላለዩ ሓገዞት ተላኢኹ፡ ብሓቂ ናብቶም ተጠቀምቲ ከም ዝውዕል ምርግጋጽ የድሊ።

ሰላም፡ ዓለም፡ አብ ኣኣምሮኻ እንታይ ዓይነት ምስሊ ወይ ስእሊ ኣለዎ?

ግርማይ፡ ኣነ ከምቲ ካላእ ሰብ ምስ ቤተ ሰብ ይነብር። አብ ሕጊን ምምሕዳርን ኔር ዝተፈለየ ነገር የብልየን። ኩሉ ይርእዮ ኢዩ። ንኣብነት ምስሊ ናይ ዓለም፤ ሉል፣ ኣዮሮፕላን ዳህሲስ ብምስሊ ሪኤዮን ኢዩ። ሓርማዝ፣ ኣንበሳ ሪኤ። ሞናሊዛ ከምይ ትመስል ግና ኣይፈልግን ኢዩ። ደቀይ ኣብ ኣእመሮይ ይፈልጦም ኢዩ። ቦቲ ኣነ ዝፈልጦ ምስሊ ቍመቶም ጸጉሪ ርእሶም፡ ርጉዶም፡ ድምጺም ...ይስእሎም ኢዩ። ሕብርም ጥራይ ኢዩ ዘይፈልጦም። አብ ከባቢዩ ዘሎ ይሪኦ ኢዩ። ከምይ ከም ዝመስል ድሊት ይሓድረካ እሞ ትፈልጦ። ካላእ ነቲ ዘይብልካ ብዙሕ ኣይተተኸረሉን ኢኹ።

ሰላም፡ ድሃይ ናይ ዓድናን ናይ ዓለምን ብኸመይ ትከታተል?

ግርማይ፡ ብኢንተርኔት። ኣነ ሓደ መርበብ ሓበሬታ ዘይከፈትኩ ኢዩ ዝብል። ሓንቲ ጸገመይ ትግርኛ ክንብብ ዘይምክኣለይ ኢዩ። በዚ ኢጋማሚ በዚ ዓውዲ፤ ፍልጠት ዘለዎም ሰባት ክተሓጋዝ ይላቦ።

ሰላም፡ ዓይነ ስወር ኩዳንካ አብ ከምዚ ዓይነት ዕዉት ናይ ትምህርቲ ደርጃ ምብጻሕካ፡ ሰባት እንታይ ይብሉኻ?

ግርማይ፡ ክልተ ዓይነት ሰባት ኢዮም። ክትሰርሕ ስለ ዝርእዩኻ ክኸኣድም ኣይከእሉን ኢዮም። ገሊኦም ከኣ ሰራሕካ ከም ዝርከብ ይፈልጥዎ ኢዮም። ገለ ሰባት ከድንቁ ትዕዘቡ።

ሰላም፡ አብዚ ሃገር ንዘለዉ ደቂ ሃገርና ብፍላይ መንእሰያት እንታይ ተማኸርም?

ግርማይ፡ ብፍላይ አብ ኣሜሪካ ዘሎና፡ ክንማሃር ጥራይ ኢዩ ዘሎና። ሰብ አብ ትምህርቲ ጥራይ ኢዩ ከተኸተር ዘለዎ። ቋንቋ እንድሕር ዘይከኣልና ቋንቋ ንማሃር። ናይ ትምህርቲ መሰረት እንድሕር ዘይብልና ኣብዚ ክንሃንጽ ንኸእል ኢና። ኣብዚ ሃገር ብዙሕ መንገዲ አሎ። ካልኣይ ክማህሩ ዘይከእሉ እንድሕር ኩዳንካ፡ ሞያዊ ስልጠና፡ ክወስዱ ይኸእሉ ኢዮም። ብፍላይ መንእሰያት ክመሃሩ ኣለዎም። አብ ንግዲ ክዋፈሩ ይኸእሉ ኢዮም። ኣብዚ ሃገር እንተ ዘይተማሃርኩ፡ ስራሕካ፡ ማሸን ኢዩ ዝወስዶ። ካልኣ፡ ብዙሓት ሰባት ገንዘቦም ካብ አብ ባንኪ ዘቐምጥዎ፡ ከዋፍርዎ ኣለዎም። በዚ ኢጋማሚ ንንግዲ ብዝምልከት ዝምህሩና ደቂ ሃገር እንተ ንረክብ ጽቡቕ ኔሩ ይብል።

ኣነ ከም ናይ ሕጊ ምሁር መጠን፡ ናይ ኢምግራሽን ዝምልከት ጉዳያት ኣፈናዊ ምኽሪን ሓበሬታን ብነጻ ብቻል ክተሓባበር ይኸእል ኢዩ። ቤተሰቦም ከምጽኡ ንዝደልዩ፡ ግሪን ዝርድ ንዝደልዩ፡ወቐባ ንዝሓተቱ ጉዳዮም ክጽሕፈሎምን ምስጢርም ዓቕብ ክሳልጦም ይኸእል ኢዩ። ናይ ምቱርንም ሓገዝ ንዝደልዩ ክተሓጋዝ ይኸእል ኢዩ። ብነጻ ሓገዝ ዝረኸበሉ ቦታታት ከማኸርም ይኸእል ኢዩ። ብተወሳኺ ኣይብርሃንን ድኣሉ እምበር፡ ናይ ፍትሕ ስራሕውን ይሰርሕ ኢዩ። ብሓፈሻ ንሕጊ ዝምልከት ክሕግዝን ክሰርሕን ኢዩ። አብ ጽሑፍ ደረጃ እድሕር በጺሕና፡ ኣዚዩ ትሑት ብዝኹን ክፍሊት ክተሓባበርም ኢዩ።

Kiros Yohannes &
Tedros Menghistu
Selam publishing Inc.
5721 Gulfton St. 2535
Houston TX, 77081
Cell: (832)-455-0540
mnghst_tdrs@yahoo.com

“ካብ ቫክሲን፡ ሰዋይን ፍሉ ክሳብ ሞት ዘስዕቦ ሓደጋ ይበዝሕ”

ዶ/ር አማኑኤል ምስግና

አማኑኤል ምስግና ይበሃል። ብሓምላ 1994 ዓ.ም. ካብ ኤርትራ ናብ አሜሪካ መጸሓ። ብ1987 ዓ.ም. ብሕክማና ካብ ዝተመረቐኩሉ እዋን ጀሚረ ክሳብ ናብ አሜሪካ ዝመጽእ፡ አብ ኤርትራ አብ ዓሰብ ከም ሓኪም ኩይነ የሰርሕ ኔረ። ናብዚ

ሃገር ምስ መጸነ፡ አብ ኒው ዮርክ፡ ኩንስ ሆስፒታል ሰንተር ዝበሃል፡ ናይ ሰለስተ ዓመት ድሕሪ ምረቓ ትምህርቲ ምስ ወጻእነ፡ ብናይ ዓበይቲ ውሽጣዊ ሕክምና ተመሪቐ። አብኡ ንሓመ-ሽተ ዓመት ድሕሪ ምስራሕ ናብዚ መጸሓ። አብ ህይወትን ካብ ዝነበር ከኣ ሰለስተ ዓመት ኩይነኒ ኣሎ።

ሰላም፡ ብኸመይ ናይ ሕክምና ዶክተር ኩይናካ?

ዶ/ር አማኑኤል፡ ብንኡሽተይ ኩለኹ፡ አብ ኩለጅ ወይ ዩኒቨርሲቲ ኣቲኹ፡ ብዝለዓለ ትምህርቲ ምውጻእ ንዓይ፡ ሓደ ዕላማ ኢዩ ኔሩ። ኣብቲ ግዜ፡ ናብ ዝለዓለ ናይ ትምህርቲ ደረጃ፡ ካብ ኤርትራ ኩነ ካለኡት ክፍለ ሃገራት፡ ናብ ኣዲስ አበባ ከይዶም ይማሃሩ ስለ ዝነበሩ፡ እቶም ዓበይቲ ሰባት ዝገብርዎ ክገበር የድሊ ኔረ። ናብ ሕክምና ክኣቱ፡ እዚ ኢዩ ድሉት ዘሕደረልይ ዝብሎ ሃገር ኣይነበረን። ኣብ 12 ክፍለ ቅጥዒ ክመልእ ከሎኹ፡ ኣብዮናይ ሞያ ክመልእ ከም ዝነበረኒ ርግጸኛ ኣይነበርኩን። ሓንሳብ ናብ ሕክማና ምስ ኣተኹ ግና ፈትየዮ። ሕጂ ንድሕሪት ተመለሱ፡ እንታይ ዓይነት ሞያ ከመሃር ከምዝደለ፡ ምረጽ እንተ ዝበሃል፡ ሎሚ ዓሰርተዉ ግዜ፡ ሕክምና ምምረጽኩ ኔረ።

ሕመማት ክምጽኻ እነበለዉ፡ ብናይ ጥዕና ጸገም ኢዮም ዝመጽኻ ዘለዉ። ስለዚ ጽን ኢልካ ክተሰምዶም፡ ጸገሞም ክትርድኡሎም ኣሎካ። ኣብቲ ዘለዉዎ ደረጃ ወራድካ፡ ክትገልጽሎም፡

ክተረድኡምን ክተሕጉሶምን ኣሎካ። ስለዚ ኣቀራርባ፡ ትዕግብቲ፡ ግዜ፡ ተወፋይነት ይሓትት ኢዩ። ሕመማት ክመጽኒ እንከለዉ ልክዕ ከምዚ ብስጋ ዝዛመዶም፡ ወይ ብቐረባ ዝፈልጦም ሰባት ኩይኖም ኢዮም ዝሰምዑኒ። ብሓቲ፡ ናብ ሕመማት ዘሎኒ እረኣእያን ኣተሓሕዞን ክከክር እንከለኹ፡ ኣብ ዝፈትዎን ዝሰማማዓኒን ሞያ ኢዩ ኣትየ ዘለኹ።

ሰላም፡ ካብ ኒው ዮርክ ናብ ህይወትን ብምንታይ ምኽንያት ቀይርካ?

ዶ/ር፡ መቐየሪያይ ምኽያት ብብዙሕ ምኽንያት ኢዩ። ከም ኣብነት፡ ብናይ ኣየር ኩነታት ምኽንያት፡ ካብ ኒው ዮርክ ህይወትን ይመውቑ። ኒው ዮርክ ብጣዕሚ ዓቢ ከተማ ብምዃን ብዙሕ ናይ ትራፊክን ካልእን ጽቕጢ ስለ ዘለዎ፡ ካብኡ ውጽእ ኢልካ ህድእ ዘበለ ናብራ ንምንባር። ካብቲ ሃታ ሃታ ናይ ዓበይቲ ከተማታት ውጽእ ኢልካ ደቅኻ ከተዕቢ ጽቡቕ ብመውጃኩ። ከምኡውን ብናተይ ሞያ፡ ካብ ኣብ ብዓል ኒው ዮርክ ኣብዚ ዝሓሸ ዕድላት ስለ ዘለዎ ኢዩ ካብ ኒው ዮርክ ናብ ህይወትን ቀይረረ።

ሰላም፡ ሕጂ እንታይ ትሰርሕ ኣሎኻ?

ዶ/ር፡ ኣብ ህይወትን፡ ከምዚ ሕጂ ትርእዮ ዘሎኹ እዩ ክለኒክ ኣላትኒ። ኣብ ካልእ ናይ ኪኢላታት ህንጻ ከይደ ኣብ መዓልቲ ክልተ ግዜ ሕመማት ይርእይ። ብተወሳኺ፡ ኣብዚ ከባቢ፡ ዶክተርስ ሆስፒታል ዝበሃል ኣሎ፡ ኣብ ናይ ሓደጋ ክፍሉ፡

ናብ 4ይ ገጽ ይቐጽል

መንእሰይ ወለዶ ንህላውኡ ደው ክብል ኣለዎ

(ንማሕበራ-ኩም ብዝምልከት)

ትብጻሕ ናብ ኣዳለውቲ ጋዜጣ ሰላም፡ ፈለማ ሕውነታዊ ሰላምታይ ተቐበሉ። ብምቕጻል፡ በዚ ኢጋጣሚ ከኣ፡ ኣብ ህይወትን ሓሰብና ብነጻ ንገልጽሉን ንራኸበሉን ዕድል ስለ ዝተረኸበ እንዳ ኣመስገንኩ፡ ኣብ ኩሉ እትሰርሕዎ ዘበለ ዕውትን ኣሳልጦን ይምነየልኩም።

ኣብዛ ዝሓለፈት ሕታም ጋዜጣ ሰላም ቍጽሪ 9 ገጽ 3፡ “ምህናጽ ማሕበር ኩምን ኣገዳስነቱን” ኣብ ትሕቲ ዝብል ኣርእሱቲ ብኪሮስ ዮውሃንስ ኣብ ዝተጻሕፈ ጽሑፍ ሓሳብ ከካፍል ደልየ ኣለኹ። ቅድሚኡ ግና ንኪሮስ ዮውሃንስ፡ ነዚ ኣብ ስደት፡ ኣብ ህይወትን ኣብ ማሓበረሰብ ኤርትራ፡ ጐሊሑ ዝርኣ ዘሎ ጸገም ኣልዒሉ ክጽሕፍን ከበራብርን ምፍታኑ ከመስግኖ እፈቱ።

ማሕበራ-ኩም፡ ንኹሉ ማሕበረሰብ ኣድላዩን ኣገዳሲን ምዃን ንኹሉ ብሩህ ኢዩ። ንሕና ኣብ ስደት እንርከብ ኩልና ኤርትራውያን ከኣ ንምትካሉን ንምምዕባሉን ክንረባረብ ይግባእና ኢዩ።

ኣብ ብዙሕ ቦታታት ከም ዝተዓዘበከዎን ከም ዝሰማዕከዎን ብዙሓት ናይ ኤርትራውያን ማሕበራ-ኩማት ኣለዎ። ከም ትዕዛብተይ ኣብ ኣሜሪካ ክልተ ዓይነት

ማሕበራ-ኩማት ኣለዎ። እታ ሓንቲ ደገፍቲ መንግስት ዝኹኑ ዝኣከበት፡ እታ ካለኣይቲ ከኣ መንግስቲ ኤርትራ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዝፍጽሞ ዘሎ ተግባራት ዝቃወሙ ዝሓቀፈት ኢያ። ንሕና፡ ኣብ ዓዲ ስደት ብፖለቲካዊ ኣተሓሳስባ ጥራይ፡ ከምዚ ኢልና ምፍልላይና ብጣዕሚ ዝገርምን ዘሕዝንን ኢዩ።

ከምቲ ኪሮስ፡ ኣብ ጽሑፉ ዝገለጸ፡ ንሕና ኤርትራውያን ካብ ወለድና፡ ስድራቤትና፡ ሕብረተሰብናን ኣተዓባብያናን እንወርሶ ጽቡቕን ዘሓገስን ስነ ምግባር፡ ባህሊን ልምዲን ኣሎና። እዞም ጽቡቕት ክብርታት እዚኣቶም፡ ኣብ ዝተሰደድናዮም ቦታታት ክንዕቅዮምን ብዝበለጸ ኣገባብ ናብ ውሉድ ወለዶ ከነመሓልፎምን ይግባእና ኢዩ። ኣብዚ ዘሎናዮ ከባቢ ግና፡ ቢሂል ጥራይ እንዳ ኩነ ዝተርፍ ዘሎ ይመስል። ናይዚ ቀንዳ ጸገም ከኣ፡ እተን ማሕበራ-ኩማት ኣብከንዲ ህዝቢን ሃገርን ማእከል ጌረን ዝምስረታ፡ ናይ ሓደ ወገን ፖለቲካ መሳረሒን ይኹና ወይ ከኣ ኢድ ምትእትታዉ ስለ ዘለወን ኢዩ ዝብል እምነት ኣሎኒ።

ማሕበራ-ኩም፡ እንታይ ማለት ኢዩ? ንምንታይ የድሊ፡ እንታይ መምራሕታት ከማልእ ኣለዎ ዝብሉን ካለኣት ሕቶታት፡ ንኹላትና መባእታዊ ፍልጠት ኢዩ። በዚ መሰረት

ማሕበራ-ኩም፡ ካብ ፖለቲካው፡ ሃይማኖታዊ፡ ዓሌታዊ፡ ኣውራጃዊን ካልእ ጸቢብ ኣተሓሳስባ ነጻ ዝወጸ ክኹና ኣለወን። ሰብ ከም መልክዑ፡ ኣተሓሳስብኡ ይፈላለይ ኢዩ። ብፖለቲካዊ ኣተሓሳስብኡ፡ ብሃይማኖታዊ እምነቱን ካልእን ክፈላለይ ከኣ ልሙድ ነገር ኢዩ። ኣባና ኣብ ኤርትራውያን በጺሑ ግና፡ ንማሕበራዊ ሂወትናን ርክባትናን ብኣሉታ ዝጸሉ ወይ ዝሃሲ ክኸውን ኣይግብኣን ኢዩ። ልክዕ ከምቲ ኣብ ሕሉፍ ታሪኻና፡ ኩላትና ኤርትራውያን ከይተፈላለና፡ ብማዕረ፡ ነጻነት እትሓቑ ዘበለ ኩሉ ዝተወፈና፡ ነዚ ማሕበራ-ኩም ከኣ ልክዕ ከምኡ፡ በዚ ናይ ሓድነትን ማዕርነትን ኣተሓሳስባን ተግባርን ክጥመርን ክህጽን ኣለዎ። ፖለቲካዊ ይኹን ካልእ ናይ ኣተሓሳስባ ፍልልይ፡ ማሕበራ-ኩም ንኺያምስርት ከም ጅሆ ክሕዝና ኣይግባእን ኢዩ። እዚ ጉዳይ ሎሚ ጽባሕ ዝበሃለሉ ጉዳይ ኣይኩንን። ኩልና ነዚ ቍጽሰ ሓሳብ ብግቡእ ተረዲእና ዝግባእና ክንፍጽም ክንጽዕት ኣሎና። ብፍላይ ከኣ እዚ መንእሰይ ሓድሽ ወለዶ፡ ንህላውኡን መንነቱን ደው ክብልን ክጽዕርን ኣለዎ ይብል።

ሰሰናዩ የሕስበና።

ወዲ ኤርምያስ።

ንወሉድ ወለዶ ዝጸንሕ ምህዞ

የማኅ ኮምፒውተር

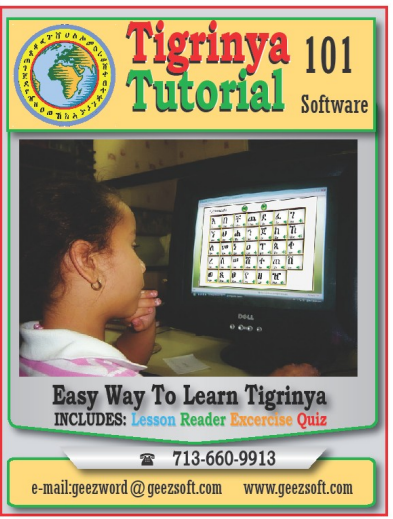
ሰላም፤ ቁልዑ ብቛንቋ ትግርኛ ንኸመሃሩ፤ ዘዳለኹም ቪዲዮ ከም ዝነበረ ይፍለጥ ኢዩ። ሕጂውን ኣማዕቢልኩም ኣለኹም፤ ብዛዕብኡ ዶ ምገለጽካልና?

የማኅ፤ ብ1991 ዓ.ም. ቁልዑ ብትግርኛ ቋንቋ ንኸመሃሩ ዝሕግዝ ዝዘርጋሕናዮ ቪዲዮ ኔሩ። እቲ ስራሕ ብሓፈሻ ብወገና ናብ ህዝቢ ጽቡቕ ተዘርጊሑ፤ ጽቡቕ ፍረ ከኣ ሂቡ ኢልና ንኣምን። እንተኹን ክንቅጽሎ ኣይከኣልናን ምኽንያቱ፤ ናይ ምዝርጋሕ ከምኡውን ቀዲሕካ ናይ ምጥቃም ጸገማት ስለ ዘሎ ብኸምኡ ዓይነት ክንቅጽሎ ዘበረታታዕ ከይኮነ ኣይረኽብናዮን። ብፍላይ እቲ ናይ ምቕዳሕ። ብዲቪዲዲ እንተ ድኣ ከይኮነ ክንቁጸር ኣይንኽእል ኢና። ብሰፍት ዌር እንተ ድኣ ከይኮነ ግና ክንቁጸር ንኽእል ኢና። እቲ ቴክኖሎጂ ድማ ሕጂ ማዕቢሉ ስለ ስለዘረኽብናዮ፤ እቲ ኣቋሪጽናዮ ዝነበርና ቋንቋ ናይ ምምሃር መደባት፤ ኣብ ክንዲ ብቪዲዮ ብሰፍትዌር ከም ዝዳሎ ጌርና ሰሪህናዮ ኣለና። ህዝቢ ወይ ከኣ ነፍሲ ወከፍ ስድራቤት ብመጠነኛ ዋጋ ክዕድጉ ከም ዝኽእል ጌርና ኣቕሪብናዮ ኣለና።

ሰላም፤ እቲ ብቪዲዮ ዝዘርጋሕኩም ጽቡቕ ፍረ ሂቡ ኢልኩም ከም ትኣምኑ ኢኻ ገለጽካለይ እሞ፤ ብኸመይ ኣረጋግጽኩም?

የማኅ፤ ብመጀመርታ ኣብቲ ስራሕ ምሳይ ዝተዋፈሩ፤ ኣሜሪካውያን ናይ ብሓቂ ሞያውያን ከኢላታት ሰባት ከም ዝነበሩ ክጠቅስ ይፈቱ። ፍረ ከም ዝተረኽበሉ ዘረጋገጽናሉ መገድታት ግና፤ ሓደ ብገልጽ ሰላም ፈቲናዮ፤ ጽቡቕ ፍረ ድማ ሪኢናሉ። ካልኣይ ካብ ተጠቐምቲ ብእዋኑ ዝመጸና ርእይቶን ሓበሬታን ኢዩ። ብዙሓት ሰባት፤ እቲ ቪዲዮ ንቛልዕቶም ከም መሓለዊት፤ ንኸይርብኹ መትሓሊትን መዛናጊዒትን ከም ዝጠቐሙቶም ገለጸውልና ኢዮም። መሓትት ኣዳለና ወይ መጽናዕቲ ጌርና ዝረኽብናዮ ገምጋም ግና የብልናን።

ሰላም፤ እዚ ሰፍትዌር ጌርኩም ኣዳለኹም ዘለኹም መምሃሪ፤ መጠነኛ ዋጋ ኢዩ ክትብል ገለጽካዮ ኣለኻ እሞ ክንደይ እዩ እቲ መጠነኛ?

የማኅ፤ እቲ ዋጋ ኣይተመናዮን ኣለና። እንተኹን ዝሰርሕ ሰብ ዘይኮነስ ዝመሃር ሰብ ክኸፍሎ ብዝኽእል ዋጋ ተሟኒ ኢና ክንዝርግሐ።

ሰላም፤ ንምዃኑ እቲ ኣዳለኹም ዘለኹም ከመይ ይመስል?

የማኅ፤ መባእታዊ ዝኹኑ፤ ቋንቋ ትግርኛ ብድምጺን ብምስሊን ኣሰንዩ፤ ምግባብን ምጽሓፍን ዘላምድ፤ ዝፍትን፤ ከምኡውን ድማ ናይ ንባብ መላመዲ ዝኸውን ብድምጺ ጽውጽዎይት ዘለዎ። ሓደ ተመሃራይ፤ መምህር ከዩድላዮ፤ ባዕሉ ክመሃረሉ ከምዝኽእል ጌርና ኣዳለናዮ ኣለና። እዚ ሰሪሕናዮ ዘሎና ብሰለስተ ዓይነት ጌርካ ክቐርብ ይከኣል። እቲ ቀዳማይ፤ ብኣብ ደስክ ቶፕ ዝሰርሕ ሲዲ ሰፍትዌር ገርካ። እቲ ካልኣይ፤ ኣብ መርበብ ሓበሬታ ማለት ኣብ ግእዝ ዩኒቨርሲቲ ዳት ኦርግ (geezuniversity.org) ኣቲኻ፤ ገንዘብ ክፈልካ፤ ንዝተወሰነ ማለት ናይ ሰለስተ ወርሒ ናይ ሽዳሽተን ናይ ዓመትን ንውሓት ግዜ ዘለዎ ክትመሃረሉ እትኽእል ኢዩ። እዚ ብሕፊዲላት ግእዝ፤ ዝጥቀማ (ከም ቋንቋታት ትግርኛ፤

ካልኣይን ናይ መወዳእታን ክፋል

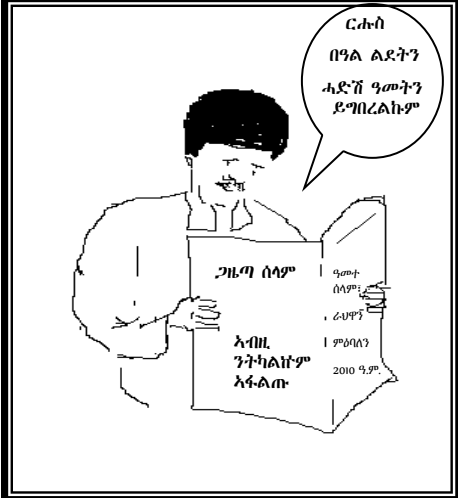
ኣምሓርኛን ካለኣትን) ኣብያተ ትምህርታትን ዮኒቨርሲቲታትን ኣዝዩ ጠቓሚ ክኸውን ከም ዝኽእል ርግጸኛ ኢዩ። እቲ ሳልኣይ፤ ምስ ናይ ኢድ ቴሌፎን ማለት ሞባይልን ኣይፎንን ከም ዝሰርሕ ጌርካ ኢዩ ተዳልዩ ዘሎ። ናይዚ ሳልኣይ ኣገባብ ቀንዲ ዕላማ ነቲ ኣብ ወጻኢ ዝውሉድ ወይ ዝዓቢ ዘሎ መንእሰይ ወለዶ ቋንቋ፤ ባህሉን ልምዱን ካብኡ ሓለፍካ ከኣ መንነቱ ከም ዝዕቅብን ከም ዘማዕብልን ኣብርክቶ ምግባር ኢዩ። ኣብዚ ክይጠቐስኩም ክኣልፍ ዘይደልይ፤ እዚ ናይ ሎሚ ሰራሕና፤ ምስቲ ዘሎን ቴክኖሎጂን ዝጠልቦ ነገራትን ከምኡውን ካብ ሰባት ብዝመጸና ሓደሽቲ ርእዮን ሓሳባትን ክነማዕብሎን ክንልውጦን ከምንኽእ ጌርና ኢና ኣዳለናዮ ዘሎና። ካብ ሕጂ ንድሓር ንዝግበር ምምሕያሻት፤ እቶም ሓንሳብ ዝዕድጉ ሰባት፤ ብጽኣ ካብ ኢንተርኔት ክረኽቡም ከም ዝኽእሉ ክንገብር ኢና።

ሰላም፤ ኣብ ዝሓለፈ እዋን፤ ምስ ዓይነ ስወር ዶክተር ግርማይ ካሕሳይ ቃለ መጠይቕ ኣብ ዘነዩድክሉ እዋን፤ ብትግርኛ ዝሰርሕ ናይ ዓይነ ስወራት ማሽናት ወይ ብፊል ጸገማት ከም ዘሎ ጠቐሰለይ ኔሩሞ፤ ንዓይነ ስወራት ብዝምልከት ዝተገብረ ወይ ዝተሓሰበ ነገር እንተ ኣሎ ክትገልጽልና?

የማኅ፤ ዛጊት ዝገበርናዮ ጭቡጥ ነገር የልቦን። ምስ ገለ ሰባት ተዘራራብና ከም ዝነበርና ይነክር። ገንዘብ እንተ ተርኺቡ ወይ ዝምውል ኣካል እንተ ተርኺቡ ግና፤ ዘድሊ መጽናዕቲ ጌርና መፍትሒ ክንገብረሉ ንኽእል ኢና። ፍሉይ ቋንቋ ስለ ዝኮነ ፍሉይ መፍትሒ ከድልዮ ኢዩ። ህዝቢ ብፍላይ ከኣ ዓይነ ስወራት ተኣኪቦም ነዚ ምላሕ ዝረኽቡሉ መንገዲ እንተ ኣናድዮም፤ ንሕና ብወገና ክንተሓጋዝም ቁሩባትን ሕገሳትን ኢና።

ሰላም፤ ኣብ መወዳእታ ትብሎ ነገር እንተ ኣሎ?

የማኅ፤ እዚ፤ ብፍላይ ንቁልዕን ንመንእሰያትን ጽቡቕ ዕድል ኢዩ ዝብል እመነት ኣለኒ። ወለዲ፤ ነዚ ተሰራሒ ዘሎ ንኸጥቀምሉ ይላቦ።

ካብ 3ይ ገጽ ዝቐጸለ

ሆስፒታል ዝበሃል ኣሎ። ኣብ ናይ ሓደጋ ክፍሉ፤ ኣብ ሰሙን ሓንሳብ ወይ ክልተ ግዜ ከይደ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ይህብ።

ኣብዚ ክልኒክ ብሓፈሻ ንዝኹነ ይኹን ሕሙም፤ ቁልዓ ይኹን ዓቢ፤ ወዲ ተባዕታይ ይኹን ዓል ኣንስተይቲ፤ ናይ ውሽጣዊ ሕክምና ኣገልግሎት ይህብ። ሕማም ሽኩር፤ ሕማም ልቢ፤ ደም ብዝሒ፤ ሕማም መለጋግብ፤ ዝኣመስልዎ ኮሎ ውሽጣዊ ሓማማት ይፍውስ ኢዩ። ንኣሽቱን ቀለልትን ዝኹኑ ቍስሊ ከኣ መጥባሕቲ የካይድ።

ሰላም፤ ንስኻ ኣብ እትዮጽዮ ምንባርካን ካብ ኤርትራ ምምጻእካን፤ እቲ ዝበዝሐ ሕብረተሰብና ኣብ ደቡባዊ ህይወትን ይነበር ብምዃኑ፤ ኣብቲ ከባቢ እንተ ትኸፍት ዶ ኣይምሓሸካን ኔሩ?

ዶ/ር፤ እቲ ቀንዲ ምኽንያት ኣብዚ ከባቢ ክኸፍት ዝገደድኒ፤ ኣብቲ ፈለማ እዋን ክልኒክ ክኸፍት መደብ ኣይነበረን። ኣብዚ ከባቢ ዘለዎ ሆስፒታላት ክሰርሕ ካብ ዝብል መደብ፤ ኮሎ ገዛይን መነባብሮይን ኣብዚ ከባቢ ጌሪዮ። ብፍላይ ናይ ብሕቲ መንግሥታዊ ንዘይብሉ ሰብ፤ ብሓቂ ቍርብተይ ርሕቕ ኢሉ ኢዩ። ናይ ባዕሉ

መንገድ ንዘለዎ ሰብ ግና ካብ ማእከል ከተማ 10 ወይ 15 ደቂቕ ሰለ ዝወሰድ ብዙሕ ርሑቕ ኣይኮነን። ኣብዚ ሕጂ እዋን ግና፤ ንዝዘብና ሕክምናዊ ኣገልግሎት ከም ዘድልዮ በሪህላይ ኣሎ። ዓቕመይ እንዳ ገፍሐ እንተ ከይዱ፤ ኣተኮረይ፤ ኣብቲ ህዝብና ብብዝሒ ዝነበረሉ፤ ደቡባዊ ምዕራብ ህይወትን ሓደ ክልኒክ ክኸፍት ኢዩ።

ሰላም፤ ብዛዕባ እዚ ኣብዚ ዓመት እዚ (2009) ናብዚ ሃገር ዝሓተወ፤ ስዋይን ፍሉ ዝበሃል ሕማም እንታይ ትብልና ነገር ኣሎ?

መልሲ ኣብ ዝቐጸለ ተኸታተሉ!